

*Tko sabira ljeti, razuman je sin,
a tko hrče o žetvi, navlači sramotu.
Pravednikov je spomen blagoslovljen,
a opakom se ime proklinje.
Tko nedužno živi, hodi bez straha.*

*II. Salomonova zbirka izreka, Biblija,
izd. Stvarnosti, Zagreb, 1969, str. 617/5-9.*

ISSN 1331-3703

Zagreb, srpanj 2011. • Godina XVII. • Broj 179

• Cijena: 5,00 kn

U očekivanju primjene europskih mjerila

Kad bi nam bar netko od odgovornih rekao koja se to mjerila odnose na skoro poboljšanje života hrvatskih umirovljenika!

Nakon odluke Europske komisije da se 30. lipnja 2011. zaključe pregovori o pristupanju Hrvatske Europskoj uniji, tj. da se »zatvore« sva poglavlja i mjerila pregovaranja, a što će biti zapamćeno i registrirano kao jedan od najznačajnijih dana u novijoj hrvatskoj povijesti, uslijedilo je slavlje. Uz uobičajene zdravice slavilo se i hvalospjevima najzaslužnijim pregovaračima te dužnosnicima koji su svojim upornim, nesebičnim i teškim radom zaslužili posebna priznanja i narodnu zahvalnost.

Osim pojedinih dužnosnika s hrvatske strane, posebno je naglašen doprinos mađarske Vlade za njezinog polugodišnjeg predsjedavanja (od 1. siječnja do 30. lipnja 2011.) te njezinog predsjednika koji se osobito založio i bio u svome zahtjevu uporan da Hrvatska čim prije postane 28. članica Europske unije.

Slavlje se gotovo poklopilo s Danom hrvatske državnosti (25. lipnja) i s obilježavanjem 20. obljetnice od stjecanja državne neovisnosti pa se jednom i drugom događaju nazdravljalo pred televizijskim kamerama tako da su bar vizualno u tom slavlju mogli sudjelovati i ljudi iz redova plebsa okupljeni pred malim ekranima. A u trenucima slavlja i čestitanja zaslužnima za postignute uspjehe u ostvarivanju hrvatskog tisućljetnog sna, kako su mnogi u zanosu isticali, ponekad se zaboravljaju

U ovome broju:

**info.HZMO-a
Vodič HZZO-a
od 5. do 10. str.**

mnoge životne teškoće i nepravde. Bilo je stoga i onih koji se nisu libili komentirati ono što vide i čuju, jer ne živi se samo od zanosa.

Mnogi su od njih duže vrijeme nezaposleni, a neki rade a ne dobivaju plaću ili su bili prisiljeni otići u mirovinu po penalizirajućim odredbama Zakona o mirovinskom osiguranju te sada dobivaju mirovinska
Nastavak na 2. str. →

Sportsko-rekreativni susreti članova SUH-a Slavonsko-baranjske županije održani u Đakovu 19. lipnja 2011., više na 3. str.

Nastavak s 1. str.

primanja po odredbama restriktivnoga Zakona o privremenom neusklađivanju mirovina od 1. siječnja 2011. do 31. prosinca 2012. čija se primjena, što je teža, čini i dugovječnijom. Pogotovo što cijene rastu, a kupovna se moć smanjuje. U takvim diferenciranim odnosima čovjek postaje sretan što nije došao pod »okrilje« ovrhe zbog nevraćenih dugova. I dok život u siromaštvu prisiljava čovjeka da što manje treba jer nema, dotle naš ubogi stanovnik s nevjericom promatra kako se na nekim »visokim« mjestima hametice troši i olako rasipa državni novac što osobito čine oni koji dobivaju milijunske iznose u obliku mita. I najteže je shvatiti da baš takvi od siromaha zahtijevaju neka bude još štedljiviji jer se u Hrvatskoj mora smanjiti javna potrošnja da bi

se uspostavili takvi društveni odnosi kojima bi se mogao postizati održivi razvoj.

S najvišeg hrvatskog državnog vrha ljudima je obećano da će se preko web-stranica moći upoznati što je sve utanačeno dugogodišnjim pregovaranjem između Europske komisije i hrvatskih pregovarača i što je zaključeno u 35 poglavlja i ispunjenih 138 mjerila odnosno, s dodatnima, ukupno oko 400 mjerila i što je dogovoreno u 68 prijelaznih razdoblja i 6 izuzeća. Osim navedenih naziva poglavlja (npr. 19. poglavlje: Socijalna politika i zapošljavanje) i općih nedorečenih konstatacija (npr. da je u politici zapošljavanja »postignut određen napredak«), o sadržaju toga napretka se ne kazuje ništa određeno. A ljudi, posebno umirovljenici, htjeli bi znati što konkretno koja skupina stanovništva dobiva ulaskom Hrvatske u Europsku uniju, a što eventualno gubi. Međutim, takvi informativni podatci na web-stranicama nisu objavljeni. Oni ostaju tajna kao što su bili i u razdoblju pregovaranja: na razini enigmatskih naznaka u kojima nije moguće odgonetnuti sadržaje jer su opisi fragmentirani, nedorečeni, zamagljeni.

U pregovore o pristupanju Hrvatske u Europsku uniju ulazili smo s optimizmom, a sada kad su završeni, a rezultati pregovaranja nisu predloženi konkretnim pokazateljima i rokovima realizacije, onda takav završetak djeluje pomalo deprimirajuće i razočaravajuće na znatan broj umirovljenika koji su već mnogo puta osjetili lažnost zamamnih obećanja koja se nikad nisu ostvarila. U nedavno provedenoj anketi agencije Hendaal vidljivo je, između ostalog, da preko 40% ispitanika smatra kako nam članstvo u Europskoj uniji neće donijeti ništa novog, a većina ispitanika, oko 76,3%, smatra da se u Hrvatskoj manipulira temom Europske unije u dnevno-političke svrhe, što se posebno ogleda u utvrđivanju datuma za održavanje parlamentarnih izbora prije ili poslije provedbe referenduma o hrvatskom pristupu Europskoj uniji kao i o tome hoće li najprije povlašten(-a) dužnosnik(-ica) potpisati hrvatsku pristupnicu u Europsku uniju, a potom će se o tome provesti referendum ili će biti obrnuti slijed da potpisnik zapravo potvrdi volju naroda.

U razmatranju položaja umirovljenika koji su mirovinu stekli radom i stažom osiguranja ne radi se zapravo o klasičnom pregovaranju s Europskom komisijom jer se o mirovinama odlučuje na razini svake države članice, ali hrvatske umirovljenike zanima ključno pitanje u reformi mirovinskog sustava u nas: **Jesu li zaključivanjem (ili »zatvaranjem«) 19. poglavlja hrvatski pregovarači prihvatili europsku tečevinu da se u valorizaciji mirovina mora polaziti od načela jednakosti (egalitizma) i europskog socijalnog modela po kome prosječna mirovina u našoj državi ne smije biti manja od 60% u odnosu na prosječnu plaću zaposlenika.** Jer to je uvjet da se ostvari socijalna sigurnost i veća kvaliteta života umirovljenika koja je isticana u tijeku trajanja

Nastavak na 3. str. →

Aforistički kutak

Poglavlja su zaključena a mjerila sve po redu čekaju svoj nastup skori utvrđen po strogom slijedu.

Monitoring se uvodi, nadzor ima snažnu moć, praćenje je sada bitno, dan prijama sam će doć.

Stihijnost se mora izbjeći, iskustvom se mudrost stječe, popravljaju se što ne valja, ostvaruje se što je priječe.

Birokrata radi uvijek samo što mu koristi nosi: čuva svoje pozicije naređuje, a ne prosi.

I sada je tako. Zna se! K'o za sva vremena: gdje gospodar odlučuje, siromahu mjesta nema.

U ovome broju čitajte:

* U Đakovu održani 5. sportsko-rekreativni susreti SUH-a Osječko-baranjske županije	str. 3
* Ne mogu se umirovljenici ubijati	str. 4
* Tribna u Slavonskom Brodu	str. 4
* Ulazak Hrvatske u Europsku uniju povećava ulogu Sindikata umirovljenika	str. 11
* Tjedan udruga 2011.	str. 12
* Iz naših podružnica	str. 13
* Doživotno obrazovanje	str. 14
* Platforma SUH-a: Načela, modeli i prava	str. 15
* Međunarodna suradnja — susret u Novom Mestu	str. 16

Izdavač: Sindikat umirovljenika Hrvatske za izdavača:
predsjednik: mr. Stjepan Krajačić
tajnica: Zlata Toplak
glavni urednik: Nikola Kustić
pomoć. glavnog urednika: Biserka Budigam
tehnički poslovi, distribucija: Ante Efendić
Adresa Uredništva: Zagreb, Trg kralja Petra Krešimira IV. br. 2, tel. i faks: 01/46 55 146, e-mail: suh@zg.t-com.hr
Priprema i tisak: Durieux d.o.o., Zagreb, Šulekova 23, tel. 2300-337, e-mail: graficka@durieux.hr
Temeļjem mišljenja Ministarstva kulture Republike Hrvatske br. 532-03-01/7-96-01 od 20. 2. 1996. SUH je, kao proizvod iz članka 18. točka 13. Zakona o porezu na promet, oslobođen obveze plaćanja poreza na promet.

Predsjedništvo Glavnog odbora SUH-a svojim zaključkom od 13. siječnja 2005. utvrdilo je cijenu glasila SUH: za pojedini broj 5,00 kn i za godišnju pretplatu 40,00 kn.

Predsjedništvo Glavnog odbora Sindikata umirovljenika Hrvatske na sjednici 26. veljače 2009. imenovalo je Uredništvo glasila SUH u sastavu: Milica Čavkić, dr. Drago Droždjek, Vladimir Bursić, mr. Damir Jukica, Ivan Crnković, Mato Obradović, Ivan Sršen, Biserka Budigam i Nikola Kustić.

PIŠITE za SUH, za svoje glasilo! Svoje priloge pošaljite najkasnije do prvoga dana u mjesecu u kojem glasilo izlazi (u drugoj polovini mjeseca) na adresu: Sindikat umirovljenika Hrvatske, Trg kralja Petra Krešimira IV. br. 2, 10000 Zagreb. Priloge pišite kompjutorom ili pisaćim strojem i u proredu. Uz prilog navedite svoje ime i prezime, a ako ne želite da ga objavimo, uvažit ćemo vaš zahtjev. Anonimne priloge ne objavljujemo. Rukopise i fotografije (slike) ne vraćamo.

U Đakovu održani 5. sportsko–rekreativni susreti SUH–a Osječko–baranjske županije

U nedjelju 19. lipnja 2011. godine u organizaciji Sindikata umirovljenika Hrvatske — Podružnice ĐAKOVO uspješno je u hotelu Blaža u Đakovu organiziran 5. jubilarni sportsko–rekreativni susret umirovljenika Osječko–baranjske županije.

U Đakovu je stiglo sveukupno 130 umirovljenika i njihovih gostiju, a od toga čak 102 umirovljenika natjecatelja u pikadu (muškarci i žene), šahu i belotu, nažalost za veći broj sudionika nemamo financijska sredstva pa moramo za sada biti zadovoljni. Po starom slavonskom običaju, sve sudionike je dočekalo piće dobrodošlice i tople kifle koje su ispekle vrijedne članice Podružnice Đakovo.

Svoje prijave na natjecanje prijavile su podružnice SUH–a iz Gorjana, Vuke, Strizivojne, Donjeg Miholjca, Đakova i Udruge umirovljenika SUH–a iz Osijeka.

Sportsko–rekreativne susrete je otvorio predsjednik SUH–a Podružnice Đakovo **Željko Kovač** koji je posebno naglasio važnost sportskog duha kod umirovljenika te svim natjecateljima zaželio puno sportskih uspjeha i ugodan boravak u našem gradu.

Organizator 5. sportsko–rekreativnih susreta umirovljenika OBŽ, Podružnica Đakovo pripremio je čak 14 sportskih pehara i 45 sportskih medalja za najbolje u šahu, pikadu i belotu.

Financijsku pomoć u organizaciji uz sredstva Podružnice Đakovo pružila je Osječko–baranjska županija, Grad Đakovo i, kao do sada, Županijsko povjerenstvo SUH–a Osječko–baranjske županije.

Susret umirovljenika SUH–a Osječko–baranjske županije posjetili su brojni gosti, a među njima i predsjednik SUH–a mr. **Stjepan Krajačić** iz Zagreba koji se ovom prilikom obratio umirovljenicima prigodnim govorom o najvažnijim zadacima koji bi trebali poboljšati položaj i stanje umirovljenika koji su mirovine ostvarili radom. U ime grada Đakova umirovljenicima se obratio i dogradonačelnik Đakova gosp. **Ivan Išasegi**, a svoje pozdrave umirovljenicima prenio je i Županijski povjerenik SUH–a gosp. **Mato Obradović** iz Osijeka.

Pobjednici su svi umirovljenici koji su se natjecali, ali ipak najbolji su bili:

Pikado žene: 1. mjesto Osijek, 2. mjesto D. Miholjac i 3. mjesto Strizivojna

Najbolji rezultat u pikadu postigla je **Slavica Koržinek** iz Osijeka

Pikado muški: 1. mjesto Strizivojna 2, 2. mjesto Gorjani i 3. mjesto Vuka

Najbolji rezultat u pikadu je postigao **Ivan Marčinković** iz Strizivojne 2

Belot: 1. mjesto D. Miholjac, 2. mjesto Strizivojna 2 i 3. mjesto Gorjani 2

Šah: 1. mjesto Osijek 1, 2. mjesto Đakovo i 3. mjesto Osijek 2.

Posebnu zahvalu zaslužuju svi natjecatelji, a osobito članovi i natjecatelji — domaćini Podružnice SUH–a Đakovo koja je puno truda i zalaganja uložila da bi se gosti u našem gradu što ugodnije osjećali. Zahvalu upućujemo Gradu Đakovo, Županiji OB te vrijednom i ugodnom osoblju hotela Blaža Đakovo.

5. sportsko–rekreativni susret umirovljenika završio je svečanom večerom i druženjem umirovljenika uz glazbu.

Sljedeći 6. sportsko–rekreativni susret 2012. godine održat će se u organizaciji Udruge SUH–a Osijek.

Željko Kovač

Nastavak s 2. str.

pregovora. Našem zakonodavstvu ostaje tek da tu pravnu tečevinu Europske unije ugradi u naše propise tako da utvrdi uvjete, dinamiku i načine njezine primjene. Kad bi nam bar koji od odgovornih dužnosnika rekao koja se to mjerila odnose na skoro poboljšanje života hrvatskih umirovljenika!

I još nešto: Budući da su Hrvatskoj stjecanjem statusa kandidatice za članstvo u Europskoj uniji bili otvoreni pretprikladni programi sa znatnim financijskim i tehničkim sredstvima za provedbu reformi na putu do njezinog ulaska u članstvo Europske unije, po-

stavlja se pitanje: Je li Hrvatska koristila i iskoristila ta namjenska sredstva, u kolikom iznosu, za koje namjene i gdje se mogu vidjeti rezultati tih uloženi sredstava jer to je bitan podatak kad se razmatra ostvarivanje uvjeta za primjenu tečevina Europske unije u Hrvatskoj.

Međutim, moramo znati kako »zastvaranje« pogravlja u pregovaranju nije kraj hrvatskog »putovanja« u Europsku uniju nego je to početak razdoblja u kome će Unijini stručnjaci svojim birokratskim sitnozorama procjenjivati izvršenje preuzetih obveza i to ne u deklarativnom obliku dono-

šenjem odgovarajućih propisa nego će i djelotvorno izvješćivati o tome svoje više instance o implementaciji europskih načela. A to može, kako je planirano, trajati do srpnja 2013., ali i duže. Kažu neki, kako sada stvari stoje, da ta primjena može potrajati i kojih dvadesetak godina, a to je za životni vijek sadašnjeg umirovljenika koji je u ovom razdoblju stupio u starosnu mirovinu doista čitava vječnost.

I nije ovakvo razmišljanje primjer pesimističnog pogleda na svijet koji nas okružuje nego realno gledanje na život koji živimo sada i ovdje.

Nikola Kustić

Piše: Mr. Stjepan Krajačić, predsjednik SUH-a

Sindikata umirovljenika Hrvatske vrlo je aktivan posljednjih godinu dana, uspojedno sa sve intenzivnijim pritiscima na umirovljenike i starije osobe. Prvo su nas različiti politički uglednici prozivali zbog toga što uopće postojimo, a poneki doktor znanosti čak je javno predložio da se starijima od 70 godina onemogućiti glasačko pravo na izborima. Prijavili smo to kao govor mržnje Pučkom pravobranitelju, no nismo primijetili da je isti uzeo to za ozbiljno. Valjda je, po njemu, dopušteno pozivati na hajku protiv umirovljenika.

No, nije to bio jedini slučaj političkog glasnogovorenja kako su umirovljenici teret za društvo i valjda bi ih

Ne mogu se umirovljenici »ubijati«!

trebalo naučiti da kolektivno odu na dijetu. Kao da s prosječnom mirovinom od 2.159,05 kuna, što je samo 39,4% od prosječne hrvatske plaće, 73% umirovljenica i umirovljenika već nisu duboko ušli u zonu rizika od siromaštva, a većinom su ugrožena samačka domaćinstva i starije žene. Najlakše je biti velik na malima! Stroge mjere i snažne mišice Vlada je pokazala upravo prema najnemogućijoj skupini u društvu i zamrznu im mirovine na gotovo tri godine! Kakvo usklađivanje! To je odgođeno za bolja ekonomska vremena. Konačno su neki inozemni i rijetki domaći stručnjaci potihom rekli da nisu problem starosni umirovljenici, da njihove mirovine nisu previsoke, već da su problem oni privilegirani, čija su primanja (a ne mirovine!) uređene posebnim zakonima. Rekli su i da su problem invalidski umirovljenici, jer Hrvatska ima nerazumljivo visok udjel te ka-

tegorije (27 posto u ukupnom broju umirovljenika). No ni to nije pomoglo da različiti mali i veliki političari ne pokušavaju pridobiti svoje glasačko tijelo na »ubijanju umirovljenika«!

Temeljem odluke Glavnog odbora Sindikata umirovljenika (SUH), Predsjedništvo je usvojilo platformu o načelima, modelima i pravima umirovljenika u Republici Hrvatskoj, kao osnovu za razgovore s parlamentarnim strankama uoči predstojećih izbora. Naša stajališta, formulirana u gotovo 30 točaka, prezentirat ćemo parlamentarnim strankama, zagovarajući razumijevanje mirovinskog sustava i ugroženosti umirovljeničke populacije. Nadamo se prepoznavanju i prihvaćanju naših stajališta. Jer, pošto nam nisu »oduzeli« glasačko pravo, mi ćemo biti oni koji će presuditi o budućoj vladi. To bi, barem, svima trebalo biti jasno.

O aktualnoj problematici umirovljenika na tribini u Slavonskom Brodu

Županijsko povjereništvo SUH-a za slavonsko-brodsko područje, sukladno odluci 6. sjednice Glavnog odbora SUH-a, organiziralo je 24. ožujka 2011. godine tribinu na temu »Aktualni problemi umirovljenika danas i položaj Sindikata umirovljenika«. Pred brojnim članstvom iz 14 podružnica SUH-a Brodsko-posavske županije govorio je predsjednik SUH-a Stjepan Krajačić koji je između ostaloga istaknuo:

Posljednjih nekoliko godina svijet, Europska unija, a posebno Hrvatska bavi se gospodarskom krizom i recesijom koja se negativno odražava na životni standard građana, a posebno umirovljenika, nezaposlenih radnika, socijalno ugroženih i starijih osoba. Pad životnog standarda umirovljenika i kvaliteta življenja jedan je od najvećih problema umirovljenika. Uzroci tome, po meni, su stanje u gospodarstvu, novi val umirovljenja i totalni poremećaj mirovinskog osiguranja. O tome govore mnogi podaci.

Broj novih umirovljenika iz godine u godinu sve je veći. Za posljednje 4 godine otišlo je u mirovinu oko 220.000 umirovljenika.

Prosječna mirovina u II/2010. iznosila je 2.162 kune, a u Brodsko-posavskoj županiji bila je još niža 1.921 kunu ili za 11% manje. Mirovine iz mjeseca u mjesec dakle padaju. Dok su istovremeno cijene prehrane i energenata rasle.

Osim toga, preko 26% umirovljenika su samačke obitelji koje imaju još veće troškove. Velika je skupina umirovljenika, preko 14,5%, funkcionalno nesposobnih kojima je smanjena i produktivna uloga jer su bolesni, nemoćni i s posebnim potrebama pa su izloženi plaćanju dodatnih troškova za lijekove, ljekovita sredstva, medicinski potrošni materijal, ortopedski pomagala i uređaje jer na njih po Zakonu nemaju pravo besplatno. Udio mirovina u prosječnoj plaći iznosi manje od 39%, a u bruto plaći 26,7%, što je najniže u Europskoj uniji.

Svakodnevno nam se obraćaju umirovljenici sa stažem od 30, 35 pa čak i 40 godina rada osobito u gradovima jer nemaju od čega živjeti.

Naš mirovinski sustav je totalno poremećan i SUH je poduzeo mnoge inicijative za njegovu promjenu i za poboljšanje položaja umirovljenika o čemu mnogi ne znaju, stoga ću nabrojiti neke naše zahtjeve čije bi oza-

konjenje bar donekle moglo popraviti sadašnje teško umirovljeničko stanje:

- da se odmah odmrznu mirovine i da se usklađuju s rastom plaća
- da se zaustavi divljanje cijena jer će sve ugrožene dovesti do zone stvarne bijede
- da se neisplata plaća i neplaćanje doprinosa i poreza na plaće tretira kao kazneno djelo
- da se odvoje mirovine stečene po posebnim propisima od redovitih mirovina
- da se preispita II. stup individualne kapitalizirane štednje
- da se za umirovljenike uveća porezni cenzus dvostruko u odnosu na radnike, 1800 radnici, a 3600 umirovljenici

Jasenska Rem, predsjednica Županijskog povjereništva i Podružnice Slavonski Brod zahvalila je predsjedniku Krajačiću na izlaganju i kazala da Brod ima 14 tisuća umirovljenika, od kojih 1700 prima mirovinu nižu od 1.000 kuna. Na poticaj SUH-ove Podružnice Grad Brod je najavio kako će pomoći ovoj skupini umirovljenika i u proračunu je za njih planirao 300 tisuća kuna.

Nakon ovoga nastavljena je rasprava o umirovljeničkoj problematici.

**ODRŽANA 35. SJEDNICA
UPRAVNOG VIJEĆA**

Na 35. sjednici Upravnog vijeća Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje, održanoj 29. lipnja 2011. elektroničkim putem, Upravno vijeće usvojilo je Godišnje izvješće o radu i poslovanju Zavoda za 2010.

Upravno vijeće donijelo je i Odluku o dopuni Odluke o visini naknade za uslugu provedbe administrativne zabrane na mirovinskim primanjima, kojom je određeno da Zavod bez naknade obavlja usluge administrativne zabrane za umirovljeničke udruge i umirovljeničke sindikate radi naplate članarine njihovim članovima te za Hrvatski zavod za zdravstveno osiguranje radi naplate premije dopunskog zdravstvenog osiguranja.

Osim navedenog na sjednici su donesene i odluke o raspisivanju natječaja za imenovanje vještaka u područnim službama u Zagrebu, Osijeku i Rijeci.

**IZ IZVJEŠĆA O RADU I
POSLOVANJU HZMO-a ZA 2010.**
Osiguranici na dan 31. prosinca 2010.

Na dan 31. prosinca 2010. u Zavodu su bila evidentirana 1 475 363 osiguranika. Od toga broja bilo je 750 648 osiguranika mlađih od 40 godina, 399 563 osiguranika u dobi od 40 do 49 godina i 325 152 osiguranika koji imaju 50 i više godina života.

U pogledu osnove osiguranja, 1 349 937 (91,50%) osiguranika bilo je zaposleno kod pravnih ili fizičkih osoba, 70 616 (4,79%) obrtnika, 31

703 (2,15%) poljoprivrednika i 23 107 (1,57%) osiguranika koji obavljaju samostalnu profesionalnu djelatnost.

Posljednjih 15 godina kontinuirano se smanjuje broj i udjel poljoprivrednika u ukupnom broju osiguranika (u 1996. bilo ih je 130 230 ili 8,81%), što je posljedica smanjivanja i sve starijeg poljoprivrednog stanovništva.

Odnos broja osiguranika i umirovljenika

Na dan 31. prosinca 2010. evidentirana su ukupno 1 475 363 osiguranika (3,59% manje nego u prosincu 2009.) i 1 200 386 korisnika mirovine (2,3% više nego u prosincu 2009.), što čini omjer od 1,23 : 1, do sada najniži zabilježen omjer broja osiguranika i umirovljenika u Republici Hrvatskoj.

Kretanje broja umirovljenika

Nakon usporavanja u razdoblju 2000-2004., posljednjih šest godina povećao se priljev novih umirovljenika, koji je zbog gospodarske krize i povećane nezaposlenosti bio najizraženiji u drugom polugodištu 2009. i tijekom 2010. Osim toga, radi izbjegavanja većeg umanjivanja prijevremene starosne mirovine od 1. studenoga 2010. i strožih uvjeta za ostvarivanje prava na starosnu i prijevremenu starosnu mirovinu za žene od 1. siječnja 2011., u drugom polugodištu 2010. povećao se priljev korisnika starosne i prijevremene starosne mirovine. Na povećanje priljeva korisnika starosne i prijevremene starosne mirovine utječe i činjenica da su sve brojniji korisnici mirovine tzv. baby boom generacije rođene nekoliko godina nakon II. svjetskog rata.

U 2010. mirovinu je ostvarilo ukupno 60 669 umirovljenika (38 650 starosnih i prijevremenih starosnih mirovina, 9 257 invalidskih i 12 762 obiteljske mirovine), što je povećanje od 6,49% u odnosu na prethodnu godinu.

**IZMJENE I DOPUNE ZAKONA O
DOPLATKU ZA DJECU**

Hrvatski sabor je na sjednici u svibnju 2011., između ostalog, donio i Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o doplatku za djecu («Narodne novine», broj 61/11.) radi usklađivanja hrvatskog zakonodavstva s pravnom stečevinom Europske unije, temeljnim odredbama i svrhom Zakona o općem upravnom postupku, povezanosti resornih tijela i nadležnih službi u razmjeni podataka bitnih za odlučivanje o pravu na doplatak te usklađenosti s drugim propisima važnim za ostvarivanje prava na doplatak za djecu.

**Održani razgovori tijela
za vezu s područja
mirovinskog osiguranja
Republike Hrvatske i
Republike Francuske**

U Središnjoj službi Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje u Zagrebu održani su 5. i 6. srpnja 2011. razgovori tijela za vezu Republike Hrvatske i Republike Francuske o provedbi Opće konvencije o socijalnom osiguranju između Jugoslavije i Francuske. Izaslanstvo R Hrvatske vodio je Mile Rukavina, ravnatelj Zavoda, a izaslanstvo R Francuske Pascal Emile, direktor Blagajne za mirovinsko i zdravstveno osiguranje pri radu.

PREGLED BROJA KORISNIKA I PROSJEČNIH SVOTA MIROVINA U LIPNJU 2011.

kn

VRSTE MIROVINA	BROJ KORISNIKA	PROSJEČNA MIROVINA U KUNAMA UMANJENA ZA POREZ I PRIREZ*
I. KORISNICI MIROVINA PREMA ZAKONU O MIROVINSKOM OSIGURANJU**		
starijsna	625174	2.371,72
invalidska	255268	1.923,05
obiteljska	239699	1.846,56
UKUPNO	1120141	2.157,10
II. HRVATSKA VOJSKA, prema: Zakonu o pravima iz mirovinskog osiguranja djelatnih vojnih osoba, policijskih službenika i ovlaštenih službenih osoba (DVO, PS i OSO)		
starijsna	2174	4.622,82
invalidska	8700	3.100,68
obiteljska	579	3.504,69
UKUPNO	11453	3.410,04
III. KORISNICI MIROVINA KOJIMA JE MIROVINA ODREĐENA PREMA ZAKONU O PRAVIMA HRVATSKIH BRANITELJA I ČLANOVA NJIHOVIH OBITELJI		
Najniža mirovina (čl. 31. st. 3. ZOPHBDR)***	336	2.318,18
invalidska	57678	4.923,07
obiteljska	12145	7.012,44
UKUPNO	70159	5.272,28
IV. KORISNICI MIROVINA OSTVARENIH PREMA UGOVORU IZMEĐU REPUBLIKE HRVATSKE I BOSNE I HERCEGOVINE O SURADNJI NA PODRUČJU PRAVA STRADALNIKA RATA U BOSNI I HERCEGOVINI KOJI SU BILI PRIPADNICI HRVATSKOG VIJEĆA OBRANE I ČLANOVA NJIHOVIH OBITELJI - HVO ("NN", broj 2/06.)		
invalidska	6327	2.686,92
obiteljska	440	3.424,48
UKUPNO	6767	2.734,88
SVEUKUPNO (I. + II. + III. + IV.)	1208520	2.353,05

NAPOMENA: * Prosječne mirovine (I. - IV.) umanjene su za porez i prirez prema Zakonu o porezu na dohodak ("Narodne novine", broj 177/2004.), osim obiteljskih mirovina prema članku 9. stavku 1. točki 7. i članku 53. stavku 2. Od obrade mirovina za lipanj 2010. (isplata u srpnju 2010.) primijenjen je Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o porezu na dohodak ("Narodne novine", broj 80/2010.).

** U svote mirovina pod točkom I. uključen je dodatak na mirovine prema Zakonu o dodatku na mirovine ostvarene prema Zakonu o mirovinskom osiguranju ("Narodne novine", broj 79/2007.). Od 1. srpnja 2010. primijenjen je Zakon o smanjenju mirovina određenih, odnosno ostvarenih prema posebnim propisima o mirovinskom osiguranju ("Narodne novine", broj 71/2010.).

*** Najniža mirovina priznata prema Zakonu o pravima hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata i članova njihovih obitelji ("Narodne novine", broj 174/2004.), koji je stupio na snagu 1. siječnja 2005. U prosječne mirovine hrvatskih branitelja uključen je dodatak uz mirovinu prema Zakonu o pravima hrvatskih branitelja iz domovinskog rata i članova njihovih obitelji ("Narodne novine", broj 94/2001.).

KORISNICI MIROVINA I VISINE MIROVINA, PREMA VRSTAMA MIROVINA U LIPNJU 2011.

SKUPINE SVOTA MIROVINA	M I R O V I N A							
	UKUPNO		STAROSNA		INVALIDSKA		OBITELJSKA	
	BROJ KORISNIKA	PROSJEČNA MIROVINA	BROJ KORISNIKA	PROSJEČNA MIROVINA	BROJ KORISNIKA	PROSJEČNA MIROVINA	BROJ KORISNIKA	PROSJEČNA MIROVINA
0	1	2	3	4	5	6	7	8
do - 500,00	82946	243,93	49381	235,15	19323	260,53	14242	251,84
500,01 - 1.000,00	102277	759,11	52653	744,87	20038	750,52	29586	790,28
1.000,01 - 1.500,00	136353	1.270,80	57913	1.264,61	39973	1.294,82	38467	1.255,16
1.500,01 - 2.000,00	253171	1.787,97	106505	1.791,73	77616	1.781,68	69050	1.789,25
2.000,01 - 3.000,00	310515	2.447,83	179481	2.483,70	67169	2.412,55	63865	2.384,15
3.000,01 - 4.000,00	154232	3.422,47	113749	3.431,17	22325	3.392,84	18158	3.404,43
4.000,01 - 5.000,00	51087	4.409,96	40290	4.413,45	5953	4.394,88	4844	4.399,53
5.000,01 - 6.000,00	17453	5.418,49	14395	5.428,29	1914	5.412,36	1144	5.305,41
6.000,01 - 7.000,00	7491	6.423,74	6584	6.422,79	654	6.425,22	253	6.444,56
7.000,01 - 8.000,00	3007	7.349,44	2685	7.357,90	269	7.243,54	53	7.458,39
veće od - 8.000,00	1609	8.959,12	1538	8.955,34	34	9.116,14	37	8.972,06
UKUPNO	1120141	2.157,10	625174	2.371,72	255268	1.923,05	239699	1.846,56

NAPOMENA: U svotu mirovine uključen je dodatak na mirovinu prema Zakonu o dodatku na mirovine ostvarene prema Zakonu o mirovinskom osiguranju ("Narodne novine", broj 79/2007.).

NAKLADNIK:

Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje - Središnja služba
A. Mihanovića 3, 10 000 ZAGREB
www.mirovinsko.hr

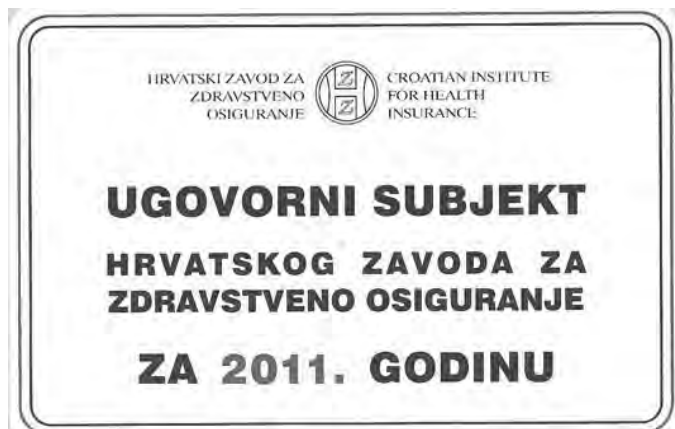
Za nakladnika: Milla Rukavina
Urednica: Anđelka Zrinušić

Uređuje Odjel za odnose s javnošću
tel. 01/4595-334 fax: 01/4595-168

INFO TELEFONI (radnim danom od 8 do 16 sati): 0800 63 63 63 (besplatni broj) i 01/48 91 666

VODIČ OBVEZNOG ZDRAVSTVENOG OSIGURANJA
PRILOG GLASILU SINDIKATA UMIROVLJENIKA HRVATSKE U SRPNJU 2011., I. DIO

Nakladnik: Hrvatski zavod za zdravstveno osiguranje
Za nakladnika: Ravnatelj Tihomir Strizrep, dr. med.

Hrvatski zavod za zdravstveno osiguranje iz mjeseca u mjesec donosi nova rješenja sa zadatkom kontinuiranog procesa podizanja kvalitete sustava temeljem rada svojih stručnih službi. Tako se i na 23. redovnoj sjednici Upravnog vijeća Zavoda raspravljalo o mogućnostima unapređenja, te su predložene određene odluke kojima će se sustav još više približiti osiguranoj osobi i prava zdravstvenog osiguranja učiniti još lakše ostvarivim. Navodimo najvažnije.

1. ISPORUKA ORTOPEDSKIH POMAGALA SAMO U SPECIJALIZIRANIM PRODAVAONICAMA I LJEKARNAMA S VALJANOM OZNAKOM – Nakon provedenog natječaja za sklapanje ugovora o isporuci ortopedskih i drugih pomagala odabrane su nove maloprodajne lokacije za isporuku pomagala i podignuta je razina kvalitete poslovanja i isporuke. Ortopedska i druga pomagala ubuduće će se moći preuzimati uz „doznaku“ HZZO-a samo u specijaliziranim prodavaonicama i ljekarnama na kojima mora biti istaknuta valjana oznaka (naljepnica) s tekstom „UGOVORNI SUBJEKT HRVATSKOG ZAVODA ZA ZDRAVSTVENO OSIGURANJE ZA 2011. GODINU“. Kako bi se osigurala kvaliteta isporuke pomagala, HZZO moli svoje osigurane osobe da prijave slučajeve u kojima im je pomagalo isporučeno u specijaliziranim prodavaonicama bez oznake.
2. DVIJE NOVE BOLNICE U MREŽI JAVNE ZDRAVSTVENE ZAŠTITE – Hrvatski zavod za zdravstveno osiguranje sklopit će ugovor s dvjema novim bolnicama koje su uvrštene u mrežu javne zdravstvene službe, psihijatrijsku bolnicu „Sveti Rafael“ u Strmcu (Brodsko-posavska županija), te lječilište Bizovačke Toplice (Osječko-baranjska županija). Ugovori će biti sklopljeni sukladno broju postelja određenih mrežom, te se očekuje da će na taj način biti povećana dostupnost i kvaliteta zdravstvene skrbi za djelatnosti koje će se ugovoriti sa svakom bolnicom.
3. TELEMEDICINSKE USLUGE U SUSTAVU OBVEZNOG OSIGURANJA – Hrvatski zavod za zdravstveno osiguranje uvrstio je i telemedicinske usluge u sustav obveznog zdravstvenog osiguranja što će znatno doprinijeti dostupnosti specijalističko-konzilijarne zdravstvene zaštite na područjima gdje ona do sada nije bila dostupna (hrvatski otoci). Primjerice, telemedicinska usluga slanja snimke holter- EKG-a iz ordinacije primarne zdravstvene zaštite u neki veći bolnički centar omogućit će adekvatno postavljanje dijagnoze i komunikaciju pacijenata s liječnicima specijalistima u onim područjima u kojima to do sada nije bilo moguće.
4. FINANCIRANJE PRIPRAVNIČKOG STAŽA – Hrvatski zavod za zdravstveno osiguranje nastavlja financiranje pripravničkog staža za zdravstvene djelatnike nakon provedenog I. javnog natječaja u 2011. godini s ciljem pravovremenog stručnog osposobljavanja kvalitetnih i educiranih zdravstvenih djelatnika.
5. NOVOSTI U PUTNOM OSIGURANJU HZZO-a – Ulaskom na tržište dodatnog zdravstvenog osiguranja, Hrvatski zavod za zdravstveno osiguranje započinje uvođenjem policia za korištenje zdravstvene zaštite u inozemstvu svojih osiguranih osoba koje u inozemstvu borave radi privatnog posla. Posebne su pogodnosti namijenjene za grupna i obiteljska putovanja, te za dulji boravak u inozemstvu, a najveća prednost putnog osiguranja HZZO-a je pokrivanje svih troškova bez ograničenja.

CIJENE ZA PUTNO OSIGURANJE HZZO-a

Razdoblje	Iznos u kunama		
	Iznos po osiguranoj osobi	Iznos po osiguranoj osobi za više od 8 osiguranika	Iznos za obitelj *
0	1	2	3
1 dan	17,00	17,00	35,00
8 dana	75,00	30,00	90,00
15 dana	105,00	65,00	220,00
45 dana	195,00	-	-
1 godina	3.150,00	-	-

* supružnici i djeca do 26 godina starosti

Isto su tako usvojeni te su u pripremi za objavu prijedlozi općih akata Zavoda: Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o ovlastima i načinu rada ovlaštenih doktora i liječničkih povjerenstava Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje, Pravilnik o uvjetima i načinu ostvarivanja prava na ortopedska i druga pomagala i Pravilnik o pravima, uvjetima i načinu ostvarivanja prava iz obveznog zdravstvenog osiguranja.

PRAVILNIK O IZMJENAMA I DOPUNAMA PRAVILNIKA O OVLASTIMA I NAČINU RADA OVLAŠTENIH DOKTORA I LIJEČNIČKIH POVJERENSTAVA HRVATSKOG ZAVODA ZA ZDRAVSTVENO OSIGURANJE

Predloženim Pravilnikom o izmjenama Pravilnika o ovlastima i načinu rada ovlaštenih doktora i liječničkih povjerenstava Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje izvršeno je usklađenje s odredbama Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o obveznom zdravstvenom osiguranju („Narodne novine“, broj 49/11.) kojim su usklađene odredbe Zakona sa Zakonom o općem upravnom postupku.

U tom smislu je odredbom članka 1. predloženog Pravilnika o izmjenama Pravilnika izmijenjen naslov ispred članka 13. te članak 13. Pravilnika o ovlastima i načinu rada ovlaštenih doktora i liječničkih povjerenstava Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje na način da je osiguranim osobama omogućeno da zatraže stručno-medicinsko vještačenje ovlaštenog doktora Zavoda, odnosno nadležnog liječničkog povjerenstva Direkcije Zavoda ako nisu suglasni ocjenom izabranog doktora o korištenju bolovanja kao i drugih prava na zdravstvenu zaštitu iz obveznog zdravstvenog osiguranja. Zatraženim stručno-medicinskim vještačenjem ispitat će se postojanje medicinskih indikacija kod osiguranika odnosno osigurane osobe u svezi s ostvarivanjem navedenih prava, te će nadležno tijelo medicinskog vještačenja o tome dati mišljenje, nalaz i ocjenu na tiskanici propisanoj ovim Pravilnikom. Osigurana osoba kojoj je u provedenom stručno-medicinskom vještačenju nadležnih tijela Zavoda nalazom, mišljenjem i ocjenom utvrđeno da ne ispunjava propisane medicinske indikacije za bolovanje odnosno druga prava na zdravstvenu zaštitu iz obveznog zdravstvenog osiguranja, ima pravo pokrenuti upravni postupak radi zaštite svojih prava.

Članak 1.

U Pravilniku o ovlastima i načinu rada ovlaštenih doktora i liječničkih povjerenstava Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje (»Narodne novine«, broj: 113/09., 126/09., 4/10., 88/10., 1/11. i 50/11.) naslov ispred članka 13. mijenja se i glasi:

„c) *Stručno-medicinsko vještačenje na zahtjev osigurane osobe*“.

U članku 13. stavak 1. i 2. mijenjaju se i glase:

„Ovlašteni doktor obavlja stručno-medicinsko vještačenje te daje nalaz, mišljenje i ocjenu na zahtjev osiguranika, odnosno osigurane osobe u svezi s ocjenom:

1. izabranog doktora o korištenju bolovanja
2. izabranog doktora da se osiguranik ne pridržava uputa za liječenje
3. izabranog doktora o potrebi bolničkog liječenja medicinskom rehabilitacijom

4. izabranog doktora o pravu na provođenje zdravstvene njege u kući
 5. izabranog doktora o pravu na provođenje fizikalne terapije u kući
 6. izabranog doktora o pravu na prijevoz, te vrsti prijevoznog sredstva, kao i određivanju potrebe pratioca osiguranoj osobi u svezi s ostvarivanjem prava na zdravstvenu zaštitu iz obveznog zdravstvenog osiguranja
 7. izabranog doktora, odnosno drugog nadležnog doktora u svezi s propisivanjem, odnosno primjenom lijekova s osnovne i dopunske liste lijekova Zavoda
 8. izabranog doktora, odnosno drugog nadležnog doktora o ostvarivanju prava na zdravstvenu zaštitu iz obveznog zdravstvenog osiguranja koja nisu obuhvaćena točkama 2. do 5. i 7. ovog stavka.
- U slučaju iz stavka 1. točke 8. ovog članka kada se zahtjev osigurane osobe za stručno-medicinskim vještačenjem odnosi na ostvarivanje prava na ortopedska i druga pomagala za čije je odobrenje nadležno liječničko povjerenstvo za pomagala Direkcije Zavoda, kao i u slučaju kada se zahtjev odnosi na ostvarivanje prava na lijekove za čije je odobrenje nadležno liječničko povjerenstvo za lijekove direkcije Zavoda, zahtjev se upućuje liječničkom povjerenstvu koje je nadležno za odobrenje ortopedskog i drugog pomagala, odnosno lijeka.“

Stavak 4. i 5. mijenjaju se i glase:

„Osigurana osoba svoj zahtjev za stručno-medicinskim vještačenjem u slučajevima iz stavka 1. ovog članka upućuje na tiskanici iz članka 18. ovog Pravilnika, preko izabranog doktora. Ovlašteni doktor obavezan je nalaz, mišljenje i ocjenu donijeti odmah, a najkasnije prvog radnog dana od dana zaprimljenog zahtjeva.“

Članak 2.

Tiskanica „UPUTNICA broj__ OVLAŠTENOM DOKTORU/LJEČNIČKOM POVJERENSTVU“ iz članka 18. stavka 1. Pravilnika mijenja se i sastavni je dio ovog Pravilnika.

Tiskanica „UPUTNICA broj__ OVLAŠTENOM DOKTORU/LJEČNIČKOM POVJERENSTVU“ iz stavka 1. ovog članka može se preuzeti s internetskih stranica Zavoda na adresi: „www.hzzo-net.hr.“ pod „Tiskanice“.

Članak 3.

U članku 25. stavak 1. mijenja se glasi:

„Kada ovlašteni doktor obavlja stručno-medicinsko vještačenje o bolovanju i duljini trajanja bolovanja iz članka 11. stavka 1. točke 1. ovog Pravilnika, odnosno bolovanju i duljini trajanja bolovanja, te privremenoj nesposobnosti iz članka 11. stavka 1. točke 2. i 3. i članka 13. stavka 1. točke 1. ovog Pravilnika, te utvrdi postojanje medicinskih indikacija za bolovanje, odnosno privremenu nesposobnost, obavezan je u nalazu, mišljenju i ocjeni navesti i duljinu trajanja bolovanja, odnosno privremene nesposobnosti.“

U stavku 2. tekst: „odnosno s kojim mu zaključuje bolovanje“, briše se.

Članak 4.

Članak 26. briše se.

Članak 5.

U članku 27. stavak 1. briše se.

Članak 6.

Danom stupanja na snagu ovog Pravilnika prestaje vrijediti tiskanica „UPUTNICA broj__ OVLAŠTENOM DOKTORU/LJEČNIČKOM POVJERENSTVU“ iz članka 3. Pravilnika o izmjeni Pravilnika o ovlastima i načinu rada ovlaštenih doktora i liječničkih povjerenstava Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje („Narodne novine“, broj 1/11.).

Članak 7.

Ovaj Pravilnik stupa na snagu osmog dana od dana objave u „Narodnim novinama“.

Pročišćeni tekst Pravilnika s predloženim izmjenama i dopunama

c) *Stručno medicinsko vještačenje na zahtjev osigurane osobe*

Članak 13.

Ovlašteni doktor obavlja stručno-medicinsko vještačenje te daje nalaz, mišljenje i ocjenu na zahtjev osiguranika, odnosno osigurane osobe u svezi s ocjenom:

1. izabranog doktora o korištenju bolovanja
2. izabranog doktora da se osiguranik ne pridržava uputa za liječenje
3. izabranog doktora o potrebi bolničkog liječenja medicinskom rehabilitacijom
4. izabranog doktora o pravu na provođenje zdravstvene njege u kući
5. izabranog doktora o pravu na provođenje fizikalne terapije u kući
6. izabranog doktora o pravu na prijevoz, te vrsti prijevoznog sredstva, kao i određivanju potrebe pratioca osiguranoj osobi u svezi s ostvarivanjem prava na zdravstvenu zaštitu iz obveznog zdravstvenog osiguranja
7. izabranog doktora, odnosno drugog nadležnog doktora u svezi s propisivanjem, odnosno primjenom lijekova s osnovne i dopunske liste lijekova Zavoda
8. izabranog doktora, odnosno drugog nadležnog doktora o ostvarivanju prava na zdravstvenu zaštitu iz obveznog zdravstvenog osiguranja koja nisu obuhvaćena točkama 2. do 5. i 7. ovog stavka.

U slučaju iz stavka 1. točke 8. ovog članka kada se zahtjev osigurane osobe za stručno-medicinskim vještačenjem odnosi na ostvarivanje prava na ortopedska i druga pomagala za čije je odobrenje nadležno liječničko povjerenstvo za pomagala Direkcije Zavoda, kao i u slučaju kada se zahtjev odnosi na ostvarivanje prava na lijekove za čije je odobrenje nadležno liječničko povjerenstvo za lijekove direkcije Zavoda, zahtjev se upućuje liječničkom povjerenstvu koje je nadležno za odobrenje ortopedskog i drugog pomagala, odnosno lijeka.

Ovlašteni doktor daje nalaz, mišljenje i ocjenu na osnovi medicinske dokumentacije, a po potrebi i pregleda osigurane osobe.

Osigurana osoba svoj zahtjev za stručno-medicinskim vještačenjem u slučajevima iz stavka 1. ovog članka upućuje na tiskanici iz članka 18. ovog Pravilnika, preko izabranog doktora.

Ovlašteni doktor obavezan je nalaz, mišljenje i ocjenu donijeti odmah, a najkasnije prvog radnog dana od dana zaprimljenog zahtjeva.

Članak 25.

Kada ovlašteni doktor obavlja stručno-medicinsko vještačenje o bolovanju i duljini trajanja bolovanja iz članka 11. stavka 1. točke 1. ovog Pravilnika, odnosno bolovanju i duljini trajanja bolovanja, te privremenoj nesposobnosti iz članka 11. stavka 1. točke 2. i 3. i članka 13. stavka 1. točke 1. ovog Pravilnika, te utvrdi postojanje medicinskih indikacija za bolovanje, odnosno privremenu nesposobnost, obavezan je u nalazu, mišljenju i ocjeni navesti i duljinu trajanja bolovanja, odnosno privremene nesposobnosti.“

Kada ovlašteni doktor nalazom, mišljenjem i ocjenom zaključuje bolovanje osiguranika, najraniji datum s kojim osiguranika ocjenjuje radno sposobnim je prvi idući radni dan računajući od dana kada je ovlašteni doktor obavio stručno-medicinsko vještačenje i donio nalaz, mišljenje i ocjenu.

Ovlašteni doktor ne smije zaključiti bolovanje osiguranika datumom koji prethodi datumu kada je obavio stručno-medicinsko vještačenje tog bolovanja (zaključivanje bolovanja unatrag).

Na način utvrđen stavkom 1., 2. i 3. ovog članka obvezno je postupiti i liječničko povjerenstvo Direkcije Zavoda kada se o istom pravu osiguranika odlučuje u žalbenom drugostupanjskom upravnom postupku.

Članak 27.

Liječničko povjerenstvo Direkcije Zavoda obvezno je nalaz, mišljenje i ocjenu u povodu žalbe osiguranika na prvostupanjsko rješenje područnog ureda Zavoda kojim se odlučivalo o pravu na bolovanje, odnosno duljini trajanja bolovanja, donijeti najkasnije u roku 5 dana od dana zaprimljenog predmeta drugostupanjskog upravnog postupka.

Nastavak II. dijela u broju SUH-a za listopad 2011.

Priredile: **Martina Furlan**, dipl.iur. i
Veronika Laušin, dr.med.

Piše: mr. sc. **Damir Jukica**, predsjednik SUH-ova Odbora za gospodarstvo

Ulazak RH u Europsku uniju povećava i ulogu Sindikata umirovljenika

Prošlomjesečni je uspješni završetak pregovora Vlade Republike Hrvatske o uvjetima pristupanja Republike Hrvatske Europskoj uniji u najširoj hrvatskoj javnosti, pa i među umirovljenicima, većinom primljen s odobravanjem, ali i sa sviješću da će položaj Republike Hrvatske i njenih građana u ovoj političkoj asocijaciji pretežito najrazvijenijih europskih država najviše ovisiti o nama samima, odnosno o našim sposobnostima da prednosti članstva u Europskoj uniji iskoristimo, a od njegovih se očiglednih i prikrivenih mana zaštitimo u najvećoj mogućoj mjeri. U tom će općem, nastojanju i državne vlasti i cijelog našeg društva veliku — štoviše, nikad veću — ulogu imati i sindikati — kako radnički, tako i umirovljenički — jer hrvatski umirovljenici predstavljaju ne samo najveći politički (birački) već i najveći intelektualni potencijal našeg društva i cijele naše zemlje. Nigdje, naime, kao u redovima hrvatskih umirovljenika neka toliko visokoobrazovanih i radno iskusnih ljudi, koji bi, kada bi im se za to samo pružila prilika, gospodarskom i drugom razvitku naše zemlje mogli stručno pridonijeti više nego svi »eksperti« vladajuće i oporebenih političkih stranaka zajedno, ali tu im mogućnost — »kreacije Croatije« — nitko od njih ne želi pružiti jer bi oni poslovali, pa i kadrovirali, preferirajući kriterije stručnosti, marljivosti i poštenja, dok bi onaj, od 1990. do danas jedini bitni, kardovski kriterij — slijepe odanosti stranačkom čelnicima — prepustili potonjima da si ga zataknu za šešir.

S tim je u vezi već općepoznato da je od 1990. do danas u Republici Hrvatskoj provedena svojevrсна »kineska kulturna revolucija«. U njoj su najgore prošli najstručniji, najmarljiviji i najpošteniji, a najbolje najne-

pošteniji, ali zato regionalno, klanovski i/ili »rodjački« najbolje međusobno povezani (»uvezani«) kadrovi (pojedinci i skupine), te da se inauguracija sustava negativne kadrovske selekcije na svim razinama — od vrha do dna državne, regionalne i lokalne vlasti, a zatim i u javnim poduzećima i, što je najmučnije i najtragičnije, na brojnim visokim učilištima (koja već dugo slove svojevrsnim »naftnim poljima« ne samo dekana, već i cijelih »bulumentik« akademski najpotkovanijih hrvatskih pljačkaša svoje domovine, koje aktualni ministar znanosti obrazovanja i športa **dr. sc. Radovan Fuchs** upravo pokušava dovesti u red) — s pravom može označiti većom državnom i nacionalnom katastrofom od čuvene pretvorbe i privatizacije »na hrvatski način«. Poznato je, naime, da najvažniju kariku svake državne politike čine njihovi kadrovi, a u tom pogledu — i to kada je to za opstanak i za budućnost naše države bilo najvažnije — izbori i imenovanja bili »u rukama« **Josipa Manolića**, koji je, otkrio nam je nedavno na HTV-u **dr. Jure Radić**, »izmislio« i kao favorite za obnašanje najodgovornijih državnih dužnosti **dr. Franji Tuđmanu** doveo/podvalio »svoje ljude« **dr. Ivića Pašalića**, **dr. Ivu Sanadera** i još »na vagone« njima sličnih kadrova koji su svojim (ne)zanimanjem i (ne)poštenjem vidno i dugoročno obilježili na samo svoja, već i razdoblja dugo iza sebe. Hrvatskoj su narodnoj, društvenoj i društvenoj i državnoj kadrovskoj katastrofi, uz to, najviše pridonijeli nametnuti nam krvavi rat — koji, kao takav, samo po sebi dugoročno pripisuje veliku društvenu važnost mnogim kadrovima koji je u mirnodopskim uvjetima nikada ne bi stekli, a i skreće pozornost javnosti s paralelno odvijajućeg tog i klasičnog organiziranog kriminala — te prerana smrt uzoritog zagrebačkog kardinala **Franje Kuharića** koji je bio istinski moralni autoritet i beskompromisni zaštitnik zakonitosti, javnog morala i općedruštvene pravednosti. Naslijedio ga je, nažalost, previše/potpuno introvertirani i

odsutni zagrebački nadbiskup **Josip Bozanić**, kraj kojeg je, pokazalo se, čak i jedan **dr. Ivo Sanader** punih šest godina kao premijer mogao raditi što god je htio — i zato jer se je, imam dojam, osjećao potpuno sigurnim da ga službeni Kaptol ni zbog najvećeg kriminala i najveće nacionalne veleizdaje nikada ne bi javno prozvao.

I Sindikat će umirovljenika Hrvatske (nastavno: SUH), dakle, svakim danom, a posebice nakon što Republika Hrvatska i formalno postane punopravnom članicom Europske unije, imati sve veću društvenu ulogu, ali i odgovornost koju će, nema sumnje, znati opravdati. Kao uistinu moderni sindikat, SUH, ponovit ću, svoju aktivnosti ne svodi isključivo na borbu za socijalno pravedniju raspodjelu sve manjeg »društvenog kolača« (BDP-a), već, štoviše, prioritetom u svom djelovanju on smatra predlaganje zakonskih i drugih izmjena kojima je temeljni cilj stvaranje objektivno potrebnih (pred)uvjeta za povećanje gospodarske i sveukupne društvene učinkovitosti. U predstojećem će, međutim, razdoblju SUH dužnu pozornost posvetiti i, svojim članicama i članovima također vrlo važnom, dogovaranju povlastica ma cijene robe i usluga kod brojnih i raznovrsnih poduzeća i ustanova. Boraveći, naime, godinama »na prvoj crti« bespoštedne borbe za što veće mirovine i druga prava hrvatskih umirovljenika (povrat duga umirovljenicima, dodatak za nove umirovljenike, revalorizacija i povećanje prijevremenih mirovina, spašavanje uloga u drugom i trećem stupu mirovinske štednje itd.) SUH je, svjesni smo toga, to ugovaranje raznovrsnih komercijalnih popusta za svoje vjerno članstvo nužno stavio u drugi plan, ali na tu svoju obavezu on nije zaboravio i odradit će je — u najkraćem mogućem roku! Zahvaljujući svome SUH-u, sve će nače članice i članovi ne samo i dalje uredno primati svoje objektivno najveće moguće mirovine već će uživati najveće moguće popuste pri svojoj svakodnevnoj ili povremenoj potrošnji.

Piše: **Biserka Budigam, prof.**

Tjedan udruga nije izostao ni 2011. na kojem je sudjelovao Sindikat umirovljenika

Ove je godine održan 11. tjedan udruga grada Zagreba u organizaciji Gradskog ureda za socijalnu zaštitu i osobe s invaliditetom. Program se opet vratio na jednu od starih lokacija, na Zrinjevac. Tjedan udruga održan je od 13. do 17. lipnja od 10 do 16 sati.

U Paviljonu se održavao kulturno-zabavni program. Udruge su prikazale dio svojeg stvaralaštva. Nastupali su tu pjevački zborovi s uglavnom repertoarom zabavnih pjesama i narodnih napjeva. Nastupali su i pjevači solisti. Folklorne grupe izvodile su uglavnom plesove iz krajeva bliskih Zagrebu. Bilo je tu u vlastitih pjesničkih uradaka i humorističkih skečeva. Razne vježbe za oblikovanje tijela djece i mladih osoba i za razgibavanje tromih umornih i seniora. Izvođači su bili od djece predškolskog uzrasta pa do umirovljenika i drugih osoba treće dobi. Nije moguće reći da su izvođači bili u dobi 7 do 77 godina, jer bilo je i mladih, ali i dosta starijih. Našlo se tu nešto za svakoga, samo je trebalo imati vremena i strpljenja sve odgledati i odslušati. Publika su bili članovi udruga i svakodnevni šetači, ali i slučajni prolaznici i posjetitelji našeg grada koji su žureći na željezničku postaju malo promijenili trasu svog puta po Zrinjevcu, malo skrenuli da vide što se to tu događa. Tako sam susrela manji skup ljudi iz okolice Bjelovara, koji su tu zalutali idući, zamislite, s obližnjeg suda. Pitali su me što se to tu događa, pa kad sam im objasnila, zastali su nekoliko minuta i možda na trenutak uz pjesmu s pozornice i udaranjem takta i sami zapjevušili i zaboravili sigurno neugodno iskustvo sa suda. Bilo je mnogo baka s djecom koja su bila oduševljena šarenim nošnjama plesača narodnih kola i trčkanjem između štandova. Našao se tu i nezaobilazni prodavač balona, doduše bio je malo udaljen od prostora štandova udruga, ali mamio je djecu da udobrovolje bake neka im kupe pokojeg napuhanog psića. Uvijek su najvjerniji posjetitelji ovih događanja članovi udruga. Oni susreću stare poznanike, ali i upoznaju i rad neke

nove udruge pa možda i postanu i njeni članovi jer im se sviđa sadržaj rada. I slučajni prolaznici raspituju se o mogućnosti ućlanjenja.

Na dvadesetak štandova svakog su dana udruge prikazivale razne rukotvorine koje rade vrijedne ruke njihovih članova ispunjavajući tako svoje slobodno vrijeme. Neke su udruge prodavale svoje izložke kako bi i na taj način prikupile sredstva za svakodnevni rad, ili za izlet, ili za neku drugu vrstu pomoći svojim članovima. Udruga »Zagrebački bokci« prodavala je i neke odjevne predmete iz donacija kako bi prikupila sredstva za pomoć nekim siromašnim i potrebitim osobama.

Vrijednost ovih događanja je velika naročito za pojedine kategorije socijalno pomalo izoliranih osoba, kao što su starije ili invalidne osobe kojima je organizirano korištenje slobodnog vremena u krugu sebi sličnih svakodnevna potreba to više što ne iziskuje nikakva vlastita materijalna sredstva. Ovo je prilika upravo za njih da pokažu što sve mogu, da dokažu često i prije svega sami sebi, ali i drugima koje su njihove mogućnosti.

Udruge koje okupljaju branitelje i njihove obitelji dio su i terapijskog tretmana. Svaka je udruga i mjesto na kojem ljudi udruženi oko nekog zajedničkog cilja i problema stvaraju nove kvalitetnije međusobne odnose, ali i šire zadovoljstvo i plemenitost u svojoj okolini. Pomažući drugima, često najviše pomažu samima sebi i postaju bolji ljudi. Zato mislim da koliko god je sada ovo vrijeme recesije pogubno za opstanak jednog dijela udruga, kada je upravo smanjena financijska potpora udrugama, trebamo upregnuti vlastite snage da »preživimo« vjerujući u bolja vremena. Svaka je udruga za nekoga svijet koji nadopunjava dio njegovog života.

Osim udruga, iz godine u godinu sve su raznovrsnije aktivnosti gerontoloških centara, ali isto tako je veći broj korisnika njihovih usluga. Gerontološki su centri organizirani uglavnom uz domove za stare i nemoćne osobe i

ja ponekad kažem da su oni zapravo predvorje doma u koji će možda neki imati sreće biti smješteni u neko vrijeme nemoći i samoće. Prostorije gerontoloških centara smještene su i formalno pri ulazu u domove i čini mi se kao da su gotovo svi stvarno u predvorju ili tu negdje blizu. A kad kažem ovo da će neki imati sreće završiti u tom domu, to doslovce i mislim, jer s obzirom na to da više nema gradnje tzv. državnih domova koji još uvijek imaju cijene smještaja prihvatljive za sadašnje umirovljenike. Privatni domovi kakvi se sada grade, nedostupni su većini umirovljenika.

I ove je godine na tjednu udruga prikazan dio sadržaja i aktivnosti kojima se bavi Sindikat umirovljenika Hrvatske. Svake godine jedna od naših 22 podružnica prikaže svoj rad. Ove godine bila je to Podružnica iz Oporovca. Na štandu su vrijedne članice prikazale raznovrsne vrlo lijepe i kvalitetne ručne radove. Kako treba na štandu provesti gotovo cijeli dan, zanimljivo je da jedna starija (možda i najstarija, ali dami ne treba otkrivati prave godine) gospođa, svima bolje poznata kao »babica«, organizira još nekoliko članica i one ponesu nešto domaćih specijaliteta za iced i piće. Smiju se i raduju. Obilaze susjedne štandove, razmjenjuju informacije i vrijeme prođe u trenu. Objećaju si susret iduće godine ili kao izlagačice ili samo kao posjetiteljice. Fotografijama su pokušali dočarati i radost druženja na izletima, prigodnim domjencima i večerima uz glazbu i ples. Kulturnoumjetničko društvo otpjevalo je nekoliko prigrorskih narodnih pjesama u vrlo živopisnim narodnim nošnjama iz svog kraja. Bravo, Oporovec!

Snimio: **Matija Voščun**

Pobratimili se umirovljenici Poreča i Pordenonea

Svečanost u povodu bratimljenja porečke Podružnice Sindikata umirovljenika Hrvatske i talijanskog Sindikata umirovljenika iz Pordenonea održana je u porečkom Obrtničkom domu. Čelnici dvaju sindikata **Aldo Jurcan** i **Calogero di Prima** potpisali su povelju kojom promoviraju prijateljske odnose, te nastavak obostrane suradnje, uz razmjenu iskustava i širenje značaja sindikata umirovljenika na ovim prostorima, te rješavanje problema i brojnih pitanja koja imaju starije osobe i umirovljenici.

— Nakon više od godinu dana rada na suradnji donijeli smo odluku o bratimljenju. Vjerujemo da će naši gosti svoja iskustva prenijeti na rad s našim umirovljenicima. Znamo da današnjim danom

pridonosimo boljoj suradnji Poreča i Pordenonea, te da ćemo našom suradnjom poboljšati način rada i nastojati riješiti probleme iz područja mirovina, zdravstva i socijalne skrbi, te se bolje upoznati i organizirati zajednička kulturna događanja i druženja, rekao je Jurcan.

Član predsjedništva Sindikata umirovljenika regije Friuli Venezia Giulia **Luciano del Rosso** istaknuo je dobru suradnju ovih dviju regija, te dodao kako je ceremonija bratimljenja još jedna potvrda dobrih odnosa sindikata obiju strana, koji traju već dvadeset godina, te su rezultirali s osam bratimljenja friulanskih i istarskih sindikata umirovljenika. Dodao je kako su dva sindikata ispred Vlada njihovih dviju zemalja po pitanju ulaska u

EU, jer već sada zajednički djeluju u FERPA-i, europskoj asocijaciji umirovljenika i starijih osoba.

— Danas ovdje slavimo bratimljenje, ali i obvezu da zajedno krenemo u nove projekte za naše umirovljenike, rekao je del Rosso.

Oko sedamdesetak okupljenih članova talijanskog sindikata koji su za ovu priliku stigli iz Pordenonea pozdravili su i regionalni povjerenik i zamjenik predsjednika SUH-a **Vladimir Buršić**, te generalni tajnik Sindikata umirovljenika iz Pordenonea **Calogero di Prima**.

Svečanost su svojim programom obogatili i članovi folklornog društva Klarići, te plesačice iz Društva Naša djeca.

V. Habereiter

Posjetili smo Kopački rit

U organizaciji Sindikata umirovljenika — Podružnice Donji Miholjac i predsjednice **Mire Kosić** organiziran je izlet u Kopački rit 1. lipnja 2011. godine.

Krenuli smo u 7 sati. Lijep, sunčan dan, ugodan za putovanje. Usput smo se kratko zadržali u Aljmašu gdje smo posjetili crkvu Gospe aljmaške, zanimljiva i neobična građevina. Spustili smo se do Dunava evocirajući uspomene kada su mnogi Aljmašani i Baranjski morali bježati u čamcima pred neprijateljima za vrijeme Domovinskog rata. Nakon kupovine suvenira i osvježenja krenuli smo prema Kopačkom ritu — parku prirode, poplavnom području u Baranjskoj. Kopački rit je jedna od najvećih močvarnih nizina u Europi, nominirana je za uvrštenje u UNESCO.

Ploveći jezerom, vodič nas je upoznao s bogatstvom flore i faune. Autohtona flora i vegetacija pružaju uvjete raznovrsnim predstavnicima beskralježnjaka (400 vrsta), školjkaša, a od riba su šaran, som, smuđ. Idealni uvjeti — pašnjaci za život mnogim vrstama sisavaca: jelen, srna, divlja svinja, divlja mačka i jazavac. Osnovnu ekološku prepoznatljivost Kopačkog rita čini fauna ptica: (285 vrsta) bijele čaplje, orao štekavac, crna roda. Nakon ugodne vožnje, vodič nas je poveo do dvorca Tikveš. Dao ga je izgraditi nadvojvoda Fridrich Habsburški. Služio je kao ljetnikovac, a ponajviše kao lovačka kuća. Glavni tikveški dvorac sagrađen je tridesetih godina 20. stoljeća za potrebe dinastije Karađorđević. Poslije Drugoga svjetskog rata u dvorac je dolazio tadašnji jugoslavenski predsjednik Josip Broz Tito ugošćujući svjetske državnike i vodio ih je u lov. U vrijeme Domovinskog rata dvorac je opljačkan i devastiran. Danas je obnovljen i pripremljen za turističke namjene.

Nakon razgledavanja dvorca autobusom smo se odvezli u Kneževu Vinogradu gdje nas je čekao ručak. U povratku kratko smo posjetili živopisno mjesto Batina na samom Dunavu, okruženo vinogradima i voćnjacima. Otišli smo i do spomenika koji je podignut ruskim vojnicima i borcima Crvene armije koji su se borili 1944. godine za oslobođenje od fašizma. Nismo mogli odoljeti pa smo se zaustavili u Baranjskom Petrovu Selu gdje smo se osvježili sladoledom. Puni dojmova i pomalo umorni stigli smo u Donji Miholjac u kasnim poslijepodnevima.

Mandica Šikić

Tradicionalnom radnom akcijom proslavljeno Deset godina djelovanja SUH-a Podružnice Dugo Selo

Sindikata umirovljenika Hrvatske, Podružnica Dugo Selo, 21. lipnja je proslavio deset godina od svoga osnutka. U tih deset godina aktivnog djelovanja članovi su organizirali brojne akcije, a jedna od poznatijih je svakako ona koju organiziraju na šetnici Kontesin put. Od 2001. godine, kada su šetnicu napravili, pa do danas članovi svake godine organiziraju akcije kojima šetnicu dodatno uređuju kako bi bila jedna od poželjnih ruta kojom prolaze naši građani. U jutarnjim satima 20. lipnja članovi su još jednom organizirali čišćenje staze Kontesinog puta te su popravili devastirane klupe. Na ovaj način članovi su proslavili deset godina svoga djelovanja. Predsjednik Podružnice **Josip Sahor** izrazio je zahvalu Šumariji Dugo Selo koja im je omogućila drvo za popravak klupa.

Ana Kašnar

Pobratimili se umirovljenici Labina i Manzana

Gradska Podružnica Sindikata umirovljenika Hrvatske i Podružnica Sindikata umirovljenika Furlanije i Julijske krajine grada Manzana potpisali su prošlog tjedna sporazum o bratimljenju.

Na svečanosti u Velikoj vijećnici u ime domaćina to su učinili predsjednici podružnica **Nada Križanac** i županijski povjerenik **Vladimir Buršić**, a u ime gostiju iz Italije predsjednik manzantske podružnice **Angelo Chiandussi**, generalni sekretar područnog ureda **Civiale Elo Nadalutti** i predsjednik sindikata **Luciano del Rosso**.

Umirovljenici dvaju gradova, koji već desetljećima njeguju blisku suradnju, ovim dodatnim približavanjem »na osnovama ideala mira, bratstva, solidarnost i suradnje među narodima« žele potaknuti aktivnosti u rješavanju umirovljeničkog statusa, mirovina, poboljšanja zdravstvenih usluga i ostalih egzistencijalnih pitanja starijih osoba i radnika. U tom smislu planiraju kulturne susrete, zajedničke aktivnosti slobodnog vremena i solidarnosti te razmjenu iskustava i informacija. U povodu svečanog čina kratak koncert izveo je Ženski pjevački zbor Rašelinke.

Završna svečanosti polaznika Sveučilišta za treću životnu dob Mjesto gdje se u pozitivnom ozračju uči i druži

Posljednog dana u svibnju polaznici Sveučilišta za treću životnu dob pri POUZ-u sa zadovoljstvom su se okupili na tradicionalnoj završnoj svečanosti. Seniori su tijekom dva semestra u stotinjak obrazovnih grupa marljivo učili strane jezike i informatiku, pohađali programe povijesti umjetnosti, filozofije, psihologije, astronomije ili kulturne baštine, aktivno sudjelovali u kreativnim radionicama: likovnim, hortikulture, uređenja interijera, fotografije, međusobno se upoznavali uživajući na više od dvadeset putovanja i izleta, posjetili brojne izložbe, koncerte i muzeje. Te su večeri slavili još jednu uspješnu godinu provedenu u pozitivnom ozračju na sveučilištu, mjestu

gdje se aktivnim učenjem i druženjem njeguje mladenački duh i usporava starenje.

U uvodnoj riječi voditeljica sveučilišta **Jasna Čurin**, prof. osvrnula se na proteklu školsku godinu, a posebno na aktivno druženje u izvannastavnim aktivnostima. Pohvaljeni su polaznici koji su dio svog bogatog profesionalnog i životnog iskustva saželi u zanimljiva predavanja na tribinama **Zrno mudrosti** (polaznici predaju polaznicima), zatim vrijedni članovi redakcije časopisa **Treća mladost**, koji tekstem i slikom prate zbivanja na sveučilištu i događaje u svome gradu i šire, te polaznici 15 slikarskih radionica — između čijih se uradaka na kraju svake školske godine bira najsjajna. Veliki trud su uložili voditeljica i aktivni polaznici u pripremu četiri konferencije u sklopu međunarodnog projekta DANET, u kojem sudjeluju stariji građani iz Njemačke, Austrije, Slovenije, Rumunjske,

Bugarske i Hrvatske. Zaključci o različitim tematskim sadržajima i zajedničkim vrijednostima europski seniori objedinjuju na zajedničkoj konferenciji, ove godine u Hrvatskoj (Luša kraj Šibenika), a u suradnji s politički odgovornim ljudima iz Brüssela i Strassbourga. Polaznici Sveučilišta za treću životnu dob tako su ušli u EU prije ostalih građana Hrvatske.

U zabavnom dijelu programa nastupila je **Vesna Došen**, otpjevavši uz glazbenu pratnju pregršt prelijepih sefardskih balada iz Španjolske, a iznenađenje je slijedilo na kraju: Polaznice sveučilišta nastupile su u modnoj reviji, ponijevši zgodne modele jedne poznate zagrebačke kuće specijalizirane za veće brojeve. Izlazak svake manekenke publike je nagradila gromoglasnim pljeskom, zujale su kamere i blicali fotoaparati.

Druženje seniora nastavilo se uz kavu i dogovore za druženja tijekom ljeta, ali i za susret na sveučilištu u jesen, jer se u drugoj polovici rujna treba ponovo upisati.

*napisala: Ana Jurenić
snimila: Višnja Vidmar*

NAŠE ZDRAVLJE

Bolovi u križima — znak mnogih bolesti

Kad se pedesetogodišnji namještanik sagnuo da podigne olovku, pogodila ga je snažna bol izravno u križa: lumbago (heksušus). Ti su ga jaki bolovi u križima prisilili da s lagano povijenim držanjem treba potražiti liječnika.

Bio je razočaran kad mu liječnik nije prepisao sredstvo protiv bolova niti mu je dao injekciju. Umjesto toga poslao ga je na rendgensko snimanje. Tek kad je dijagnoza bila moguća na temelju rendgenske snimke, bolesnik se ciljanim liječenjem oslobodio bolova.

Liječnik je postupio ispravno. Velika je pogreška ako se kod bolova u leđima daju sredstva protiv bolova prije točno postavljene dijagnoze. Leđni bolovi su znak uzbuđenosti kod raznih uzroka bolesti. Ako se bol omami lijekovima, liječnik gubi bitan znak bolesti koji bi ga doveo na ispravan trag.

Stoga on najprije pita bolesnika gdje točno osjeća bolove?

Postoje bolovi u križima koji se osjećaju osobito ujutro pri ustajanju, a tokom dana znatno popuste. Tu se možda radi o prvim oštećenjima kralješke hrskavice. Tzv. »bol kod kretanja« osjeća se kod tjelesnog naprezanja i opterećenja. Tipična je većinom za upale u području kralješnice, ali i kod ispada kralješke hrskavice.

Prema najnovijim statističkim podacima, oko 80 posto tegoba posljedica je oštećenja kosturnog sustava. Ostalih 20 posto otpada na organe u zdjelici. Bolovi u križima često su bolovi zamora zbog dugotrajnog i neispravnog sjednja, dugog stajanja ili zbog debljine. Sve to zlostavlja kralješnicu. Ako su uz to i mišići oslabljeni, onda ne mogu potpuno podupirati osjetljivu kralješnicu.

Kod slabosti i oštećenja mišićnog i kosturnog sustava daljnja istrošenost kralješnice suzbija se ciljanim ortopedskim tjelesnim vježbama. Što se ranije otkriju i

liječe pojave istrošenosti, to su povoljniji izgledi za uspjeh.

Raznoliki uzroci bolova u križima ukazuju na to da ne može postojati jedan način liječenja. U lakšim slučajevima liječenje počinje gimnastikom, plivanjem i podvodnom masažom. Jači ispad kralješke hrskavice treba operirati jer tu nema mnogo smisla fizikalna terapija, lokalne injekcije ili istezanje.

Prevenција već u školskom uzrastu

Ortopedi savjetuju da se prevencijom počne još u djetinjstvu. Odrasli neka svakog radnog dana vježbaju pet do deset minuta. Plivanje je najbolja vježba da bi se osjetljiva kralješnica održala pokretljivo. Poželjna je i normalna tjelesna težina. Kralješnica nosi čitav teret tijela, a ujedno je i zaštitni oklop živčanog sustava.

Dr. F. Neuner u časopisu »Naše zdravlje« br. 3-4/198.

SUH–ov zahtjev: Mijenjati loš mirovinski model

Sindikata umirovljenika Hrvatske (SUH) upozorio je jučer da se trostupanjski mirovinski model, nametnut Hrvatskoj od Svjetske banke kraljem 90–ih godina prošlog stoljeća, pokazao promašenim te stoga poziva Vladu da hitno izradi prijedlog reforme drugog stupa, njegovo pretvaranje u dobrovoljni polu–javni stup, uz mogućnost prijenosa uštedevine radnika u prvi stup.

Sindikata navodi kako je u većini starih članica Europske unije, gdje postoji drugi stup, to dobrovoljan ili obvezatan oblik mirovinske štednje, u pravilu reguliran kroz kolektivne ugovore. Također se ističe da je većina novih članica EU–a bila praktički prinuđena prihvatiti model Svjetske banke.

Platforma Sindikata umirovljenika Hrvatske: Načela, modeli i prava umirovljenika

Temeljem odluke Glavnog odbora Sindikata umirovljenika (SUH), Predsjedništvo GO na sjednici 26. svibnja 2011. donijelo je sljedeću platformu o načelima, modelima i pravima umirovljenika u Republici Hrvatskoj, kao osnovi za razgovore s parlamentarnim strankama uoči predstojećih izbora.

1. Temelj mirovinskog sustava mora biti jedinstven javni i obvezatan prvi stup međugeneracijske solidarnosti, u formi obvezatnih doprinosa uplaćenih od strane poslodavaca i radnika.

2. Potrebno je izdvojiti sva posebna mirovinska prava iz sustava/proračuna međugeneracijske solidarnosti.

3.a) Neophodan je djelotvorni nadzor te brzo sankcioniranje neplaćanja, uz kaznenu odgovornost za sve koji ne uplaćuju doprinosa za mirovinsko osiguranje.

3.b) Potrebno je razviti strategije i politike detekcije i sankcioniranja porezne avazije u privatnom sektoru — prijavom radnika na lažne minimalne plaće.

4. Tražimo utvrđivanje iznosa minimalne uplate doprinosa za punu satnicu, na osnovi minimalne plaće; te ukidanje najviše osnovice za uplatu doprinosa.

5. Kao uvjet za starosno umirovljenje, uz dob i radni staž od 15 godina, treba uvesti i 40 godina mirovinskog staža osiguranja bez uvjeta dobi.

6. Potrebno je odmah provesti revalorizaciju prve aktualne vrijednosti mirovine /AVM/, na osnovi odluke Ustavnog suda od 12. svibnja 1998. godine, te uz eventualno obračunavanje novog duga umirovljenicima s te osnove.

7. Umanjenja za prijevremeno umirovljenje ukinuti po stjecanju pune starosne dobi proporcionalno ostvarenom radnom stažu.

8. Hitno deblokirati usklađivanje mirovina i zaustaviti pad realnih mirovina pravednijim usklađivanjem rasta mirovina s rastom plaća.

9.a) Tzv. »nove« umirovljenike izjednačiti sa »starima«, na način da se dodatak odmah ugradi u osnovicu mirovine (i oporezuje).

9.b) Uvesti dodatak i za osiguranike koji su u trenutku uvođenja reforme imali između 40 i 45 godina, a opredijelili su se i za kapitaliziranu štednju u 2. stupu te ga izjednačiti s osnovicom.

10. Za tzv. radni staž — od 40 godina (odnosno sukcesivno za žene), uz stjecanje dobnog uvjeta, jamčiti mirovinu u visini od 65 posto zarađene prosječne plaće.

11. Smanjiti rodno uvjetovane razlike između mirovina žena i muškaraca, uvođenjem kompenzacijskih instrumenata za npr. u vidu dodatka ili pridodanog staža za obiteljsku skrb odnosno za odgoj i skrb djece.

12. Reformirati drugi mirovinski stup iz obvezatnog u dobrovoljni, uz mogućnost istupa i prijelaza u prvi stup (alternativa: privremeno suspendiranje drugog stupa).

13. Potpisati da su obveznici uplate u drugi mirovinski stup temeljem kolektivnog pregovaranja ili zakona, radnici i poslodavci.

14. U drugom i trećem stupu izjednačiti načine izračuna za žene i muškarce na bazi prosječne očekivane životne dobi.

15. Smanjiti troškove upravljanja drugim stupom.

16. Uvesti predstavnike radnika i umirovljenika te poslodavaca (koji također postaju obveznici plaćanja) u nadzorna tijela fondova drugoga stupa.

17. Ne povećavati visinu doprinosa u drugi stup do oporavka ekonomije i postizanja odnosa od najmanje 1 umirovljenika na 1.5 zaposlenih, a i tada ne na štetu prvog stupa međugeneracijske solidarnosti.

18. Dobrovoljnu mirovinsku štednju u trećem mirovinskom stupu, ali po prijelazu na dobrovoljni — i u drugom stupu, stimulirati različitim olakšicama u korist poslodavaca i radnika, te poticati njezino uređivanje kolektivnim ugovorima.

19. Uvesti tzv. socijalne »mirovine« iz javnog proračuna — za sve starije od 65 godina bez prihoda, te s propisanim imovinskim uvjetima.

20. Donji cenzus za različita mirovinska, socijalna i zdravstvena prava, te za oporezivanje mirovina utvrditi u visini 60% medijana plaće, što predstavlja EU granicu za ulaz u zonu rizika od siromaštva.

21. U zdravstvenu reformu ugraditi socijalni model utemeljen na solidarnosti i financijskoj stabilnosti zdravstvene zaštite, koji zagovara da zdravlje nije obična tržna roba već javno dobro dostupno svima, neovisno o ekonomskom, socijalnom i inom statusu.

22. Jačati ulogu primarne zdravstvene zaštite, kojom se treba rješavati do 80% zdravstvenih potreba građana, u ambulancama, radom u obiteljima i u lokalnoj zajednici, provođenjem kućnog liječenja, kućnih posjeta, zdravstvene njege itd. — što je od osobitog značenja.

23. Osigurati dostupnost svih potrebnih lijekova te definirati osnovni paket zdravstvenih usluga. Reorganizirati korištenje kapaciteta više razine zdravstvene djelatnosti i prilagoditi njihov rad pacijentima.

24. Jačati zdravstvenu prevenciju na radu i općenito, kako bi se smanjio neshvatljivo visok udjel umirovljenika invalida koji u ukupnom broju umirovljenika od 1.207.192 čine 27 posto.

25. Osobito treba hitno uvesti posebne programe za dostojanstveni kraj života (palijativna skrb, hospicij) kao sastavni dio sustava zdravstvene zaštite, a ne kao brigu udruga civilnog društva i volontera.

26. Zaustaviti uvođenje dodatnih nameta u osiguranju zdravstvene zaštite — naknada obveznog dopunskog osiguranja i sličnih tereta, kojima se potencira jaz između siromašnih i bogatih.

27. Bitno povećati kapacitete domova za starije i nemoćne osobe, te dnevnih centara i drugih oblika pomoći potrebitima, u državnom, regionalnom, privatnom i mješovitom vlasništvu pod istim kriterijima, financijskim davanjima i olakšicama.

Zagreb, 26. svibnja 2011.

Susret SUS-a i SUH-a u Novom Mestu

U dvorani Marof u središtu Novog Mesta 23. lipnja 2011. već rano ujutro počeli su stizati umirovljenici, članovi Sindikata umirovljenika Slovenije, da bi ih se uoči početka sportskog dijela Susreta okupilo najmanje 200-tinjak. Najviše ih je došlo iz Podravja, Ljubljane i Celja, a pehar za najbolju ekipu su ponovno osvojili Mariborčani, i inače na glasu po sportsko-rekreativnim aktivnostima.

Umirovljenice i umirovljenici su se ogleдали u strijeljanju, šahu, boćanju, stolnom tenisu i pikadu. Oni, pak, koji nisu sudjelovali u natjecanju, uspjeli su se po sunčanom vremenu na obližnju Tršku goru, poštujući staro planinarsko pravilo da se uspinju brzinom najsporijega.

Susrete su organizirali **Jože Miklič**, predsjednik odbora SUS-a za Dolenjsku regiju i Belu krajinu. Za dobro raspoloženje zaslužan je bio domaći glazbenik **Mitja Bukovec**, uz pomoć **Alojza Ličena** iz Ptuja. **Stjepan Krajačić**, predsjednik Sindikata umirovljenika Hrvatske, te **Vladimir Buršič**, potpredsjednik, obranili su boje hrvatske delegacije, te zaplesali nakon proglašenja, ali je nagrada za najbolje plesače ipak otišla u — Maribor.

Uz predsjednika SUS-a **Konrada Breznika**, sudionike susreta je na početku u ime hrvatskih gostiju pozdravio Stjepan Krajačić, a tročlana delegacija SUH-a, u kojoj je bila i predsjednica Međunarodnog odbora **Jasna Petrović**, vodila je i službene razgovore s izaslanstvom SUS-a, dogovorivši brojne buduće aktivnosti i susrete, te skoro potpisivanje memoranduma o suradnji.

Franček Kavčić

Slike uz članak o Tjednu udruuga na 12. str., snimio: Matija Voščun

